

धर्मद्युति (धर्म + द्युति) m. die Sonne KIR. 3, 41. — Vgl. धर्मदीधिति.
 धर्मपयस् (धर्म + प) n. Schweiss Çiç. 9, 35.
 धर्मपावन् (धर्म + पा) adj. heisse Milch trinkend VS. 38, 15.
 धर्ममास (धर्म + मास) m. ein Monat der heissen Jahreszeit HARIV. 3343.
 धर्मरश्मि (धर्म + र) m. die Sonne WILS. — Vgl. धर्मदीधिति.
 धर्मवत् (von धर्म) adj. Gluth besitzend, von Indra TS. 2, 2, 2.
 धर्मविचर्चिका (धर्म + वि) f. = धर्मचर्चिका PRAJOGĀMṚTA im ÇKDR.
 धर्मसद् (धर्म + सद्) adj. an der Gluth (des Feuers) sitzend oder in der Gluth (des Himmels) wohnend, von den Manen RV. 10, 13, 9, 10.
 धर्मस्तुम् (धर्म + स्तुम्) adj. der Gluth wehrend, von den Marut RV. 5, 54, 1.
 धर्मस्वारम् (धर्म + स्वर) adj. viell. Gluth hauchend, sprühend: समुद्रं न संचरणे सन्निष्येवो धर्मस्वरसो नद्योऽथं व्रन् RV. 4, 53, 6. Nach Śā. = दीप्तधनि.
 धर्मस्वेद (धर्म + स्वेद) adj. schweissglühend oder dessen Schweiss धर्म 3. ist: ब्रह्मणस्पतिर्वर्षभिवर्षादैर्धर्मस्वेदेभिर्नृविणं व्यानृ RV. 10, 67, 7.
 धर्माग्नौ (धर्म + अग्नौ) m. die Sonne MBh. 7, 491. Suçr. 2, 344, 7. Çāk. 111. — Vgl. धर्मदीधिति.
 धर्मात्त (धर्म + अत्त) m. Ende der heissen Jahreszeit, Beginn der Regenzeit RĀGĀN. im ÇKDR. HARIV. 10130. R. 3, 39, 10. MEGH. 104.
 धर्मात्तकामुकी (धर्म + का) f. eine Kranichart (वलाका) RĀGĀN. im ÇKDR.
 धर्माम्बु (धर्म + अम्बु) n. Schweiss Suçr. 2, 343, 10.
 धर्माभ्यम् (धर्म + अभ्यम्) n. dass. Çāk. 29.
 धर्मिन् (von धर्म) adj. der den Gharma-Trank bereitet hat: अर्घ्यैर्वो धर्मिणः सिद्धिदानाः RV. 7, 103, 8.
 धर्मोदक (धर्म + उदक) n. Schweiss Sch. zu Çāk. 29.
 धर्म्य (von धर्म) adj. im Milchkessel befindlich (?) KĀTJ. Çr. 25, 5, 30. 26, 6, 17.
 धर्म्येष्ठ s. कर्म्येष्ठ.
 1. धर्ष (धर्ष) = कर्ष KAVIKALPADR. (संकर्षे) im ÇKDR; vgl. धृष, धृषि.
 2. धर्ष (धर्ष), धर्षति reiben Dhātup. 17, 58. वर्त्म Suçr. 1, 68, 5. धृष्यते PAKĀT. I, 160. einreiben: घृष्टा Suçr. 1, 60, 3. 4. घृष्ट gerieben, zerrieben; aufgerieben, geschunden, wund: घृष्टं रसाञ्जनं नार्याः क्षीरेण 2, 368, 1. द्वापद्या न नु मत्स्यराजभवने घृष्टं न किं चन्दनम् PAKĀT. III, 240. दिग्वा-रणविषाणाग्नैः समताहृष्टपादपम् (हिमवतम्) MBh. 3, 9929. 11093. घृष्ट-ज्ञानुशिरोऽशक 1, 4982. भूमिपरिसर्पणाघृष्टपार्श्वे MRĀKH. 46, 13. 11, 3. KAU-
 RAP. 12. दत्तमूल Suçr. 1, 304, 10. विगतवग्यदङ्गं हि संघर्षदन्यथापि वा । उषाम्नावान्वितं तत्तु घृष्टमित्युपदिश्यते 2, 19, 6. ज्ञानुभिर्घृष्टाः an den Knien wund HARIV. 12175. eingerieben Suçr. 2, 278, 7. MBh. 13, 5970. VARĀH. BRH. S. 54, 30. — caus. reiben, zerreiben DAÇAK. 153, 7. (शैलराजः) धातुजं सृजते रेणुं वायुवेगेन धर्षितम् R. 3, 79, 31.
 — अत्र abreiben Suçr. 1, 33, 19. zerreiben 2, 326, 8. मृडना सलिलेन खन्यमानान्यवधृष्यति गिरिरपि स्थलानि । उपजापविदो च कर्णजपिः किमु चेतांसि मृदूनि मानवानाम् ॥ PAKĀT. I, 337. — caus. abreiben, abkratzen Suçr. 1, 344, 6. einreiben 46, 12. — Vgl. अघर्षणा.
 — आ s. आघर्षणा.
 — उद् reiben, zerreiben: (आसनम्) चूडामणिभिरुद्घृष्टपादपीठं महीति-

ताम् RAGH. 17, 28. über Etwas hinfahren, anschlagen: दण्डोद्घृष्टघटा RĀGĀ-TAR. 2, 99. उद्घृष्ट n. ein best. Fehler der Aussprache Çikshā 34.
 — Vgl. उद्घर्षणा.
 — नि einreiben: तस्यामञ्जने निघृष्य Gobh. 4, 2, 21. reiben, zerreiben, wund reiben: त्रिप्रलमाश्रित्य सुतीक्ष्णधारं सर्वाणि गात्राणि निघर्षसि त्व-म् MBh. 8, 1797. HARIV. 11075. सुरमुकुटनिघृष्टचरणकमल VARĀH. L. ĠĀT. 1, 1. निघृष्ट zerrieben so v. a. aufgerieben, überwunden MBh. 12, 7318.
 — सेनि untereinanderreiben: त्रीक्षिप्यौ ÇĀKH. GRHJ. 1, 24.
 — निम् Etwas (acc.) reiben an (loc.): स निघर्ष्याङ्गुलिं रामो धैते मनः-शिलोच्चये । चकार तिलकं तस्य ललाटे R. 2, 96, 18.
 — परि zerreiben HARIV. 3362.
 — प्र zerreiben KAUC. 26. प्रघृष्ट eingerieben Suçr. 2, 193, 3.
 — संप्र einreiben Suçr. 2, 67, 7.
 — वि, विघृष्ट zerrieben Suçr. 2, 324, 7. aufgerieben, wund 129, 6. 19, 13.
 — सम् reiben, sich reiben an: वनकुञ्जरसंघर्षकरिचन्दन Bala. P. 4, 6, 30. pass. mit परस्परम् sich aneinanderreiben: तस्मिंश्च आन्यमाणे उक्ता संघृष्यतः परस्परम् । न्यपतन्त्यगोपिताः पर्वताग्रान्महादुमाः ॥ MBh. 1, 1133. act. sich an Jmd (सक्त) reiben, mit Jmd wetteifern: स प्रयोगनि-पुणैः प्रयोक्तृभिः संघर्ष सह RAGH. 19, 36. — Vgl. संघर्ष.
 धर्ष (von धर्ष) m. Reibung: शब्दे वारिणो वारिधर्षजः R. 2, 54, 6.
 धर्षण (wie eben) 1) adj. reibend, wund reibend; s. कर्ष. — 2) n. das Reiben, Zerreiben: धर्षणादभिघाताद्वा यदङ्गं विगतवचम् MĀDHAYAK. im ÇKDR. Sch. zu Gīt. 1, 6. das Einreiben Suçr. 2, 329, 6. — 3) f. ḥ Gelb-
 wurz TRIK. 2, 9, 11.
 धर्षणाल (धर्षण + आल = आलय) m. Reibstein TRIK. 2, 3, 5.
 धर्षिन् (von धर्ष) adj. reibend, zerreibend; s. कर्षधर्षिन्.
 घल n. = घोल ÇABDAK. im ÇKDR. u. d. letzten W.
 घम्, घस्तु, घसन्तु; अघस्, अघस्त (2. pl.), घसत्, घसत्, घैस्ताम् (3. du. P. 2, 4, 39, Sch.); जघस, जघसिथ (P. 7, 2, 61, Sch. VOP. 9, 5), जघास, जघुस् (P. 2, 4, 40. 6, 4, 98. 8, 3, 60); जन्तिवैस् (P. 7, 2, 67, VOP. 26, 133), जन्तुषी; जन्तीयात् (pot. perf.); aor. अघसत्, अघसन् (P. 2, 4, 37), अघन् (P. 2, 4, 80, Sch. 8, 3, 60, Sch.), तन्; nimmt keinen Bindevocal an Kār. 6 in Siddh. K. zu P. 7, 2, 10. घम्, घैसति Dhātup. 17, 65. verzehren, verschlingen, fressen, essen: यच्च पौ यच्च घासिं जघासं (अघ्नः) RV. 1, 162, 14. 191, 11. 82, 2. 3, 52, 3. 5, 29, 8. सकृत्सं मक्षिषौ अघ्नः (इन्द्र) 8, 12, 8. 10, 15, 12. 27, 8. 86, 13. मा त्वा वृक्षासो अशिवास उ तन् 93, 15. AY. 6, 117, 2. VS. 21, 43. 60. जन्तुः ÇAT. Br. 2, 5, 2, 1. — 10, 6, 1, 10. जन्तीयाद्वाना उत सोमं पपीयात् RV. 10, 28, 1. जन्तिवांसः VS. 8, 19. AV. 4, 7, 3. ०नुपी ÇAT. Br. 2, 5, 2, 16. नुध्यतो ऽप्यघसन्व्यालास्त्वामपालो कथं न वा BHATT. 3, 66. जन्तुः 2, 25. 14, 40. — desid. जिघत्सति P. 2, 4, 37. 7, 4, 49, Sch. VOP. 19, 1. zu fressen wünschen (auch vom unedlen, gierigen Essen der Menschen): मा गो जिघत्सो अनायाम् AV. 5, 18, 1. यौ व्याधौ जिघत्सतः पितरम् 6, 140, 1. ÇAT. Br. 1, 9, 2, 12. युगात्ते सर्वभूतानि कालस्येव जिघत्सतः MBh. 2, 1485.
 — Vgl. जन्तु und यन्तु.
 — अघि abfressen: (वज्रः) ज्यामपिजन्तुः ÇAT. Br. 14, 1, 4, 9. Hierher ist auch die von Śā. zu कृन् gezogene Form गध (3. sg. med.; vgl. गिध) zu stellen: गिरो यदस्य त्रैतनो विततन्त्यव्यं दास उरो अंसावपि गध RV. 1, 158, 5.